

SIEĆ NA RZECZ INNOWACJI W ROLNICTWIE
I NA OBSZARACH WIEJSKICH

Wydanie specjalne z okazji
Dnia Kobiet 2022

KOBIETY ZMIENIAJĄCE POLSKIE ROLNICTWO

Liderki innowacji

Kobiety w rolnictwie KIM SĄ

*Bez względu na to, jaka jest
pogoda...
Bez względu na to, jaką pracę
trzeba wykonać...
Kobiety w rolnictwie... to siła,
pasja, troska o żywność, jej
bezpieczeństwo
i najwyższą jakość.*

Chyba nie ma lepszej okazji niż Międzynarodowy Dzień Kobiet, by powiedzieć, że kobiety działające w rolnictwie i produkcji żywności, to nie są wyjątki. Coraz więcej pań angażuje się zawodowo i osobiście w różne formy działalności na rzecz polskiego rolnictwa i obszarów wiejskich.

Przedstawicielki płci pięknej z jednej strony są ostoją tradycji, a z drugiej - symbolem innowacji i nowoczesności. Działają z pasją i zaangażowaniem. Są aktywne, przedsiębiorcze, ale jednocześnie empatyczne - nie tylko w prowadzeniu biznesu. Są również wrażliwe na środowisko naturalne i najbliższe otoczenie. Wszystkie te cechy i atrybuty sprawiają, że coraz więcej kobiet odnosi sukcesy na różnych poziomach i w różnych podmiotach zaangażowanych na rzecz podnoszenia konkurencyjności polskiego sektora rolno-spożywczego. Począwszy od pełnienia funkcji wiceministrów rolnictwa i rozwoju wsi, dyrektorów i pracowników instytucji wspierających polskie rolnictwo, po rolniczki zajmujące się uprawą roślin, hodowlą zwierząt, produkcją żywności, a kończąc na mieszkankach obszarów wiejskich działających na rzecz polskiej wsi.

Nie inaczej jest w Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich. Nie minie się z prawdą, jeśli powiemy, że większą część Zespołu stanowią właśnie kobiety. To one - codziennie, z ogromnym oddaniem, wytrwałością, a niejednokrotnie poświęcając swój czas prywatny, dokładają kolejne elementy, aby Sieć rozwijała się i realizowała swoje cele związane ze wspieraniem wdrażania innowacji do rolnictwa i obszarów wiejskich.

Jednocześnie, warto zaznaczyć, że z ostatniego Spisu Rolnego wynika, iż ponad 30% polskich gospodarstw rolnych prowadzonych jest przez rolniczki, a w ponad 70% gospodarstw to właśnie kobiety podejmują kluczowe decyzje finansowe i rozwojowe. A jeśli do tego dodamy aktywne kobiety pracujące w jednostkach naukowych, to mamy pełen sukcesów obraz działalności polskich grup operacyjnych EPI. Prowadzenie projektów badawczych, rozwojowych czy wdrożeniowych w produkcji rolniczej i produkcji żywności, wymaga wytrwałości, skuteczności, ale też elastyczności i korygowania pierwotnych planów. W tym działaniach, kobiety sprawdzają się idealnie!

Ten materiał stanowi jedynie nieduży wycinek z aktywności kobiet działających w ramach Sieci SIR, w realizacji projektów z wielopodmiotowymi partnerstwami. Śmiało można stwierdzić, że podejmując takie wyzwania, kobiety wyznaczają nowe trendy i podnoszą znacząco jakość tego, co robią.

Przedstawione Państwu informacje, stanowią swego rodzaju trybut dla kobiecej działalności, do których przeczytania, serdecznie zapraszamy! **Życzymy wszystkim KOBIECIOM wyzwań, sukcesów oraz inspirujących działań!**

*Kobiece oblicze
ogólnopolskiego
Zespołu SIR*

PROJEKTY

realizowane przez kobiety

1 Agroleśnictwo w Dolinie Zielawy

Projekt pn. "Innowacyjny model produkcji, przetwórstwa i dystrybucji ziół w Dolinie Zielawy" realizowany jest w ramach działania "Współpraca" objętego PROW 2014-2020 na terenie Gospodarstwa Rolnego dr Barbary Baj Wójtowicz w Sosnowce w województwie lubelskim. Celem projektu jest opracowanie i wdrożenie kompleksowego, nowego modelu uprawy, zbioru, zarządzania gospodarstwem rolnym oraz przetwórstwem za pomocą nowego systemu, oraz modelu, w wyniku którego powstaną dwa końcowe nowe produkty wprowadzone na rynek za pomocą ulepszonej metody marketingowej. Projekt został opracowany przez dr Barbarę Baj Wójtowicz pracującą dla Uniwersytetu Oxfordzkiego, założycielkę jedynej na świecie plantacji agroleśnej z maliną moroszką w gospodarstwie rolnym w Sosnowce oraz prof. Ewę Osińską badaczkę Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie oraz promotorkę pierwszego w Polsce doktoratu z zakresu agroleśnictwa i specjalistkę od upraw zielarskich. Agroleśnictwo zostało okrzyknięte przez ONZ najważniejszą innowacją dla rolnictwa na najbliższe lata. [Więcej](#)

2 Pstrąg Ojcowski

"Pstrąg Ojcowski" to projekt rodzinny realizowany przez matkę i córkę - Magdalenę Węgiel i Agnieszkę Sendor, które postanowiły przywrócić świetność stawom znajdującym się w sercu Ojcowskiego Parku Narodowego w województwie małopolskim. Celem ich działań jest odnowa hodowli pstrąga potokowego, propagowanie świadomego i etycznego chowu, edukacja społeczności w zakresie historii regionu oraz tradycji kulinarnych. Kobiety zdobyły tytuł Innowacyjnych rolniczek Unii Europejskiej, a ich Pstrąg Ojcowski został wpisany na ministerialną listę produktów tradycyjnych z Małopolski. Należy on również do Sieci Dziedzictwa Kulinarne Małopolska. Niespełna miesiąc po uruchomieniu hodowli został wyróżniony na warszawskich targach „Regionalia”. Naturalny, zgodny z tradycją, sposób wędzenia dymem bukowym z lekką domieszką drewna owocowego, nadaje potrawie wyjątkowego charakteru. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Marszałek Województwa Małopolskiego oraz Polska Izba Produktu Regionalnego i Lokalnego, uhonorowali go wyróżnieniem w kategorii: Skarby Natury. [Więcej](#) oraz [obejrzyj film](#)

3 Anielskie Ogrody

"Anielskie Ogrody" to projekt utworzenia od podstaw małego rodzinnego ekologicznego gospodarstwa rolnego z pięknym przydomowym ogrodem, prowadzonego przez Kamilę i Bogdana Kasperskich w województwie lubuskim. Gospodarstwo zajmuje się produkcją ekologicznych warzyw, owoców, ziół i kwiatów na potrzeby rodziny oraz lokalnej społeczności. Wartością dodaną projektu jest praktyczna, multimedialna edukacja ekologiczna na skalę całego kraju, zarówno w formie warsztatów jak i przy wykorzystaniu internetu. Ogrody społeczne dla dzieci z przedszkoli i szkoły oraz dla osób starszych stanowią inspirację i motywację dla lokalnych społeczności. Jest to jedyny polski projekt, który znalazł się w finale międzynarodowego konkursu Rural Inspiration Awards 2021 organizowanym przez Europejską Sieć na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (ENRD), w którym zdobył nagrodę w kategorii "Popular vote" . [Więcej](#)

Królestwo kiszonek Emilii Sznajder

Warzywno-gospodarstwo, woj. dolnośląskie

Gospodarstwo kiszunki Sznajder to miejsce, w którym działają ludzie z prawdziwą pasją i tradycją. Kiszzenie odbywa się od 60 lat nieprzerwalnie, czyli od 3 pokoleń. Pani Emilia kocha kisic i ma to już w swoich genach. Stosuje ona płodozmian, tak aby kapusta na danym polu była uprawiana nie częściej niż raz na cztery lata. Powód? Z jej doświadczeń wynika, że szkodniki, które uwielbiają kapustę potrafią przetrwać w glebie nawet 3 lata w oczekiwaniu na nowe warzywa. Jaka jest tajemnica dobrego kiszania? Czym jest samolot ogórkowy? [Obejrzyjcie film](#).

Agnieszka Wierzbicka-Baxter ze Śliwkowej doliny

Gospodarstwo sadownicze w Szydłowie, woj. świętokrzyskie

Od dziecka wychowywana w sadzie. Kilka lat przebywała za granicą gdzie spełniała się zawodowo. Po powrocie do kraju zobaczyła swój rodzinny Szydłów innymi oczami - niesamowite bogactwo Szydłowa, położone pośród pagórkowatych hektarów ze śliwkowym bogactwem naturalnym. Nie wierzyła, że nikt tu z tym nic nie robi. W gospodarstwie rozpoczęła produkcję wyjątkowego produktu lokalnego - śliwki Szydłowskiej. W dolinie Szydłowa jest wyjątkowy mikroklimat, czysta ziemia, powietrze i woda. Każdego roku kupujący podkreślają, że śliwka z Szydłowa ma zwarty jasny miąższ, jest łagodniejsza i smaczniejsza niż w innych regionach. Sława i smak śliwki szydłowskiej dotarła również do wielu krajów europejskich. Śliwka Szydłowska otrzymała certyfikat Chronione Oznaczenie Geograficzne oraz znak Produkt Po. [Więcej](#)

Janina Rzepka - kobieta na bacówce

Pierwsza w Polsce kobieta, która została certyfikowaną bacą, woj. małopolskie

Pierwsza kobieta baka, która może poszczycić się certyfikatem uprawiającym do wykonywania tego wyjątkowego zawodu. W sezonie, pracuje z rodziną, od świtu do późnego wieczoru. A taki sezon rozpoczyna gdy topnieją śniegi. Jej bacówka stoi przy drodze z Bukowiny Tatrzańskiej na Łysą Polanę. Prowadzi również pensjonat, którym opiekują się również córki. One też przyjmują zamówienia na wytwarzane certyfikowane oscypki, redykołkę i bryndzę podhalańską. Pani Janina organizuje również pokazy i warsztaty wyrobu tradycyjnych regionalnych produktów [Więcej](#)

Elżbieta Cipora i winnica na kawałku ziemi

Winnica na kawałku ziemi i Muzeum „Spod hebelka”, woj. lubuskie

W Trzebiechowie, znajduje się niewielka przydomowa winnica prowadzona przez Panią Elżbietę i jej męża. Swoją przygodę z uprawą winorośli zaczęła dwanaście lat temu. Długi czas zajęło „komponowanie” winnicy, uczenie się trudnego i wymagającego rzemiosła oraz wytwarzania szlachetnego trunku. Dziś wraz z mężem uprawiają przede wszystkim szczepy deserowe wpisujące się w warunki terenowe i klimatyczne. Ich winnica jednoczy rodzinę i ściąga przyjaciół. Od sześciu lat w czerwcu organizują imprezę „Art na winnicy”, na którą przybywa wielu artystów. Pięć lat temu na terenie winnicy powstała pracownia „Spod hebelka”. Jest to prawdziwa manufaktura niepowtarzalnych, jedynek w swoim kształcie desek do serwowania potraw, misek, łyżek, serduszek i drobnych zabawek. [Obejrzyjcie film](#).

Kobiety innowacji

OBEJRZYJ MATERIAŁ FILMOWY

Osiągają sukcesy w prowadzeniu gospodarstw rolnych, rozwijają autorskie biznesy związane z rolnictwem i wsią, z pasją tworzą wioski tematyczne i niepowtarzalne produkty tradycyjne i lokalne. Realizują swoje aspiracje, cele zawodowe i edukacyjne, a przy tym aktywizują i integrują mieszkańców wsi.

Zachęcamy do obejrzenia spotu filmowego, w którym udział wzięły kobiety działające na rzecz podnoszenia konkurencyjności polskiego rolnictwa i jakości życia na obszarach wiejskich, przygotowanego przez Panią red. Marię Sikorską - Partnerkę SIR i założycielkę [Stowarzyszenia Liderki Innowacji](#)

red. Maria Sikorska, założycielka Stowarzyszenia Liderki Innowacji, autorka i prowadząca program "Z klimatem i z pasją"

[Kliknij tutaj i obejrzyj film](#)

W materiale filmowym występują:

[Grażyna Wiatr](#); [Grażyna Zaremba-Szuba](#); [Kamila Kaceperska](#); [Emilia Sznajder](#); [Agnieszka Baxter](#); [Agnieszka Węgiel i jej mama](#); [Iwona Gogacz](#); [Anna Sitek](#); [Teresa Łukasik](#); [Monika Liberacka](#); [Mirosława Wilk](#); [Janina Rzepka](#); [Sylwia Prośniewska](#)

Kobiety tworzą innowacje!

Kontakt

Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Warszawie
Zespół Innowacji w Rolnictwie ds. obsługi SIR

ul. Rakowiecka 36 lok. 150
02-532 Warszawa
tel.: + 48 22 274 2327
warszawa@cdr.gov.pl

Nasza strona internetowa:

<https://sir.cdr.gov.pl/>

Nasze profile w mediach społecznościowych:

<https://www.facebook.com/SiecSIR>

https://twitter.com/SIR_siec

<https://www.youtube.com/channel/UC6jrpiejdVsmtD8Zrx2AiRg>

Źródło:

- Stowarzyszenie - Liderki Innowacji
- Z klimatem i z pasją
- Agronomist.pl
- Film "Wino integruje ludzi" opracowany w ramach SIR przez Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego we Wrocławiu
- Film "Z NATURY innowacyjne... - alternatywne źródła dochodu gospodarstwa rolnego", opracowany w ramach SIR przez Lubuski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Kalsku
- Film "Nasza Ziemia odcinek 1 - Hodowla i sprzedaż bezpośrednia pstrąga ojcowskiego", opracowany przez MRiRW

- zdjęcia: www.pixabay.com, "Z klimatem i z pasją", Film "Z NATURY innowacyjne... - alternatywne źródła dochodu gospodarstwa rolnego", Film "Wino integruje ludzi" opracowany w ramach SIR

Skład i redakcja:

Iwona Ryc

Koordynator SIR w Zespole Innowacji w Rolnictwie ds. obsługi SIR

e-mail: i.ryc@cdr.gov.pl

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.